מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

תיק 1490441/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב דוד יוסף – נשיא, הרב מימון נהרי, הרב מאיר פרימן

המערערת: **פלונית** (ע"י ב"כ עו"ד אורי זמברג (לא ייצג בדיון בנתניה)

נגד

המשיב: **פלוני** (ע"י ב"כ עו"ד יהונתן סורפין)

הנדון: דחיית ערעור על גובה מזונות ילדים וקביעת סמכות ביה"ד לדון במזונות הילדים תוך התייחסות לפסיקת בג"ץ 5988/21

פסק דין

מה אתם אומרים על האיגרת של הרב דוד יוסף? תקין? ראוי? ולמה אב גרוש הולך לרבני?

להורים 3 ילדים. זמני שהות 8/6. שכר האב 23,000. האם כרגע לא עובדת, יש לה פוטנציאל שכר לא נמוך, אך ברבני שכרה לא ממש משנה. היא אישה.

רבני נתניה (ההרכב של הרב אוריאל אליהו) קבע מזונות של 800 ₪ + 2,300 ₪ מדור. האם מגישה ערעור לגדול, שנדחה (האב הסכים לשלם 1,000 ש"ח לילד במקום 800 ₪). ישלם לאם 5,300 ₪ מזונות.

נשאלת השאלה העקרונית מדוע האב בחר ברבני? אולי יש נושאים נוספים שבגינם בחר רבני? אולי שכרו גבוה ממה שקבעו? רכוש? לא יודע.

לשם המשחק, הצבתי את הנתונים במחשבון. בכוונה לקחתי נתוני קצה לטובת האם. שכר האם לקחתי שכר מינימום. הנחתי ששכירות האב שווה לשכירות האם. ושצרכי 3 הילדים הם 3*2000 (זה מה שנכתב בפסק הדין לפי ה 1,000 ש"ח) ובהלכת ורד 5,500. במחשבון, תחת הנחות אלו, יוצא שעל האב לשלם 2,690 ש"ח. לפי 800 לילד שקבעו בנתניה זה 2,400 ש"ח ולפי 1,000 ש"ח בגדול זה 3,000 ש"ח. במחשבון יצא 2,700 ש"ח. המספרים די דומים. עם זה אין בעיה.

החלק המהותי יותר אמור להיות המדור. הרבה עורכי דין כותבים לי שלפעמים הם מעדיפים לקחת את האב לרבני, כי שם המזונות נמוכים יותר. תלוי הרכב כמובן. לא יודע לגבי המזונות, לא נראה לי הגיוני, אך לגבי המדור בו אין ברבני הפחתות (בניגוד לבית המשפט לאחר גיל 6), שהוא סכום גבוה, זה בטוח לא נכון.

נציב את הנתונים למדור במחשבון. יוצא שעל האב לשלם 1,081 ש"ח במקום ה 2,300 ש"ח שנקבע ברבני. **מכיוון שברבני אין כל הפחתה על המדור (בניגוד להפחתה בגין זמני השהות) כאן קיים הבדל מהותי**. הפרש של כמעט 1,200 ₪ לחודש.

מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

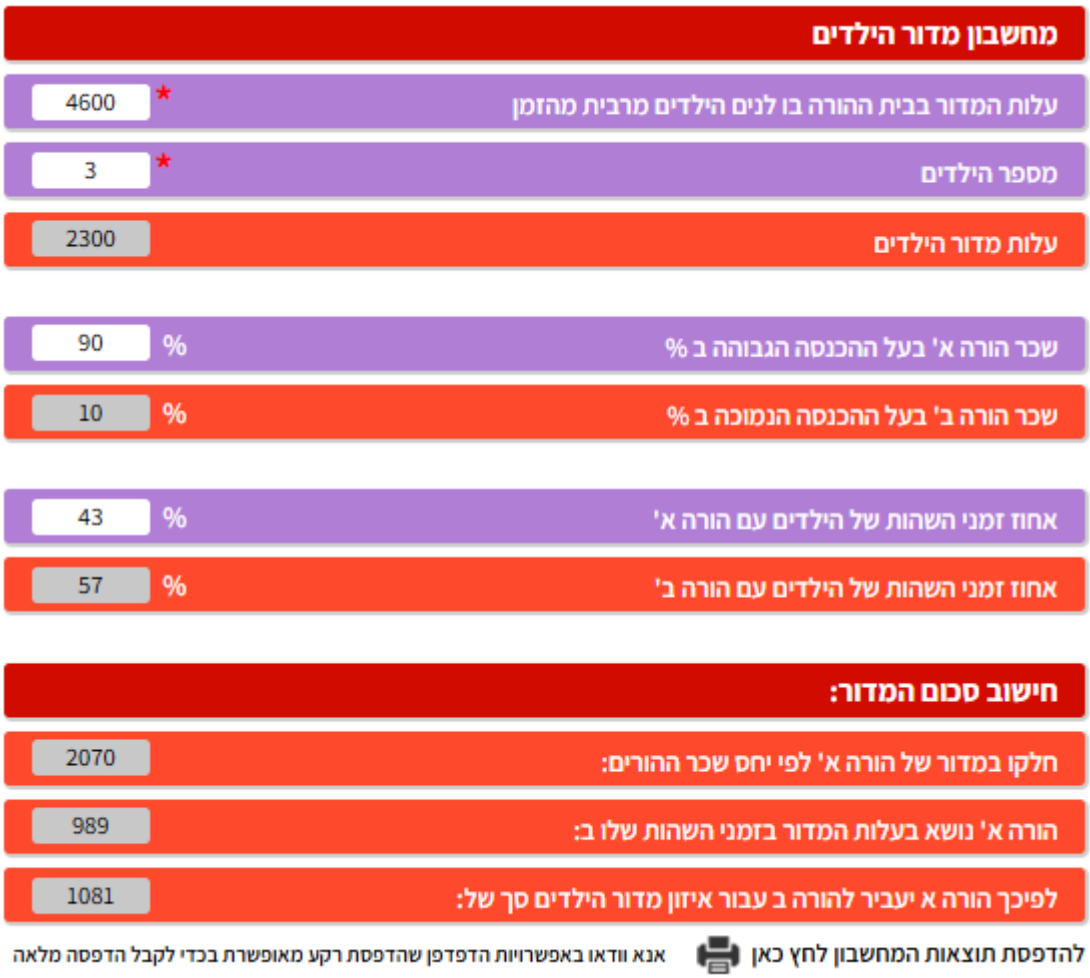
* שדה חובה

נתוני התא המשפחתי	הכנסות (מכל מקור)	מדור (אופציונלי)	סה"כ הכנסות
הורה א' - בעל הכנסה גבוהה (נטו) *	23000	4600	18,400
הורה ב' - בעל הכנסה נמוכה (נטו) *	6248	4600	1,648
צרכי הילד/ים (ללא הוצאות חריגות) *	5500		
זמני שהות אצל הורה א' (מס' ימי שהות מתוך 14 ימים) *	6.0		
זמני שהות אצל הורה ב'	8		

חשב

חישוב נתוני התא המשפחתי		
יחס סה"כ הכנסות		
סה"כ הכנסות הורה א'	91.8	%
סה"כ הכנסות הורה ב'	8.2	%
הורה א' אמור לשאת על פי יחס סה"כ הכנסות בסך של	5047	
הורה ב' אמור לשאת על פי יחס סה"כ הכנסות בסך של	452	
יחס זמני שהות		
זמני שהות הורה א'	42.9	%
זמני שהות הורה ב'	57.1	%
הורה א' נושא בפועל בזמני השהות שלו בסך של	2357	
הורה ב' נושא בפועל בזמני השהות שלו בסך של	3142	
סיכום תוצאות המחשבן		
הורה א' אמור לשאת על פי יחס סה"כ הכנסות בסך של	5047	
הורה א' נושא בפועל על פי יחס זמני שהות בסך של	2357	
לפיכך הורה א יעביר להורה ב עבור מזונות הילדים סך של *	2690	

מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

רקע

הצדדים נישאו כדמו"י בארה"ב ביום ..... והתגרשו בבית הדין הרבני בישראל יום ..... להם שלושה ילדים הנמצאים במשמורת משותפת עם הסדרי שהות כמעט שוויוניים. כנראה 8/6 סטנדרטי. בפני בית הדין הגדול ערעור של האישה-האם, על החלטת בית הדין הרבני האזורי בנתניה (בדקתי – ההרכב של הרב אליהו), מיום כ"ז בסיון תשפ"ד (03.07.24), בו נקבעו מזונות הילדים. בית הדין האזורי פסק כדעה המכריעה לפיה האב חייב במזונות הילדים בסך של 800 ש"ח, כאשר מתקיימים הסדרי שהות כמעט שוויוניים, ובנוסף חייב בית הדין את האב לשלם מדור בסך של 2,300 ש"ח החל ממכירת הדירה. כמו כן חייב בית הדין את האב לשאת במחצית הוצאות החינוך ומחצית הוצאות רפאיות חריגות. להלן הדעה המכריעה בפסק הדין נשוא הערעור שהתקבלה לבסוף בהכרעת בית הדין:

"לאור האמור בדיון, מחליט ביה"ד כדלהלן:

האב משתכר כ 23,000 ש"ח לחודש נטו, הסדרי השהות הינם שוויוניים.

לצדדים שלושה ילדים בני 3, 6 ו 8.

האב מתגורר בדירת הצדדים ומשלם דמי שימוש עבור חלק האישה בדירת הצדדים בסכום של 2650 ש"ח. האם לא עובדת אולם לדבריה היא תתחיל לעבוד. **ברבני שכר האם לא ממש משנה.**

היות המשמורת היא שוויונית והאב משלם את צורכי הקטינים בצורה ישירה במחצית הזמן, לכן יש להעמיד את מזונות בסכום של 800 ש"ח עבור כל קטין, מלבד מחצית הוצאות חינוך והוצאות בריאות חריגות.

בנסיבות התיק היות והאיש דר בדירת הצדדים לצורך השכנת הקטינים ומשלם דמי שימוש לאישה והיה בידו לשכור דירה קטנה יותר יש להפחית את רכיב המדור עד למכירת הבית המשותף ולהעמיד את רכיב המדור על סך 1,500 ש"ח עבור שלושת הקטינים. לאחר מכירת הדירה יעמדו דמי המדור ע"ס 50% מסך 4,600 ש"ח עלות דירה מקבילה של 4 חדרים במקום מגורי הצדדים. במידה והאם תהיה זכאית לסיוע בשכר דירה יש לנכות את מלוא הסיוע מרכיב המדור.

סכום זה נקבע כמזונות קבועים. [...]

נפסק כדעה המכריעה ..."

להלן עיקרי טענות הצדדים בכתבי בית הדין ובדיון:

טענות האם-המערערת

לבית הדין אין סמכות לדון במזונות הילדים, שכן הצדדים נישאו בנישואים אזרחיים בארה"ב. דווקא האם לא רוצה רבני. אמנם הם גם נישאו כדמו"י, אך מעמדם לא התברר, והצדדים קיבלו בביטוח הלאומי מעמד של "ידועים בציבור". לפיכך בית הדין לא קנה סמכות לדון במזונות הילדים, שכן בבני זוג הנשואים בנשואים אזרחיים בית הדין מוסמך לדון רק בגירושין ולא לדון בנושאים הכרוכים לגירושין. ובידועים בציבור לבית הדין אין סמכות כלל.

בנוסף, לאור פסיקת בג"ץ, לא ניתן לכרוך את עניין מזונות הילדים לתביעת הגירושין.

לחילופין, ככל ויש לבית הדין סמכות, יש לבטל את פסק הדין היות והמערערת לא קיבלה את יומה בבית הדין, לא התקיים דיון מהותי בהכנסות הצדדים ובצרכי הילדים, לא הוגשו המסמכים הנחוצים לברור תביעת מזונות הילדים. המערערת אינה עובדת בעוד שלמשיב הכנסה גבוהה ביותר, זכויות רבות ומסתיר הכנסות רבות נוספות. בפועל לא מתקיימים הסדרי שהות שוויוניים, כך שהמערערת כורעת תחת הנטל וזקוקה לעזרת המשיב.

בית הדין חישב את חיוב המדור בהנחה ששכר הדירה שמשלמת המערערת עומד על סך של 4,600 ש"ח לחודש, אמנם היא שוכרת דירה בסך של 6,000 ש"ח לחודש והציגה חוזה שכירות המוכיח טענתה, בעוד שלא ברור על סמך מה קבע בית הדין את שקבע. בנוסף, בית הדין לא חייב את המשיב בהוצאות המדור.

בסיכום כתב הערעור מבקשת המערערת, כדלהלן:

"לאור האמור לעיל, מבוקש לקבל את הערעור ולהורות כדלקמן:

א. לקבל את הערעור, לבטל את פסקי הדין שניתנו ולקבוע כי לביה"ד אין סמכות לדון בנושאים הכרוכים.

ב. לחילופין, לקבל את הערעור, לבטל את פסק הדין למזונות ולהשיב את התיק לשמיעת מחודשת בפני הרכב אחר.

ג. לחילופי חילופין, לקבל את הערעור, לבטל את פסק הדין למזונות, ולקבוע כי מזונות הקטינים יעמדו על סך של 1500 ש"ח לכל קטין או

בקירוב לכך, בתוספת 3,000 ש"ח הוצאות מדור וכן 50% מהוצאות אחזקת המדור.

ד. עוד ובנוסף, יש לקבוע מפתח חלוקה של הוצאות החינוך והחריגות בגובה 80% הבעל ו- 20% האישה."

טענות האב-המשיב

יש לדחות את הערעור ולהותיר את החלטת בית הדין על כנה.

לבית הדין סמכות לדון בעניין מזונות הילדים, הדבר כבר הוכרע בהחלטת בית הדין הגדול מיום 12.8.24.

המערערת לא העלתה טענות לחוסר סמכות בהזדמנות הראשונה, כנדרש לגבי טענת חוסר סמכות. לא רק זאת, אלא שבהזדמנות הראשונה המערערת ביקשה מבית הדין לפסוק את מזונות הילדים ובכתב ההגנה פרטה את כל תביעת המזונות לפי צרכי הילדים והכנסות הצדדים.

המערערת הצהירה כי נישאו כדמו"י, כך שלפי הצהרת הצדדים בית הדין מוסמך לדון בכל עניין הכרוך הגירושין. המערערת פנתה לבית הדין בבקשות בכל שאר הנושאים הכרוכים לגירושין ובכך הסכימה לסמכות בית הדין.

מחדלי המערערת בהליך בבית הדין האזורי אינם סיבה לערעור.

המזונות נפסקו לפי הרף הגבוה כך שאין עילה לערעור.

ערכאת ערעור לא מתערבת בקביעת העובדות שהתבררו בבית הדין האזורי.

המערערת מתעלמת מההכנסות הרבות אותן היא מקבלת במסגרת חלוקת הרכוש, בסך של 1,800,000 ש"ח , ומציגה את עצמה כחסרת כל. זאת מעבר ליכולת ההשתכרות שיש לה וכוונתה לחזור למעגל העבודה, כהצהרתה.

המערערת בעלת אמצעים בהן תוכל לרכוש דירה לה ולילדים, כך שפסיקת המדור, למעשה, מיותרת.

מתקיימים הסדרי שהייה כמעט שוויוניים, כך גם התרשם בית הדין האזורי בהחלטתו מיום 7.7.24. המשיב לא מוכן לוותר על הקשר שלו עם הילדים.

המשיב הציג בבית הדין את כל המסמכים הנחוצים ביחס להכנסותיו.

צדק בית הדין בהערכת שווי דירה להשכרה בסך של 4,600 ש"ח לחודש, הוצג חוזה שכירות בדירה דומה באזור מגורי הילדים.

בקשת המערערת לחלוקה לא שוויונית בהוצאות חינוך ורפואה נסתרת מבקשתה בכתב ההגנה, שם ביקשה חלוקה שווה, כפי שאכן פסק בית הדין האזורי.

בסיום כתב התשובה לערעור כותב המשיב:

"לאור כל האמור לעיל, בית הדין הנכבד מתבקש להותיר על כנו את פסק דינו של בית הדין קמא ולדחות את הערעור שבכותרת.

כן מתבקש בית הדין הנכבד, לחייב את המערערת בהוצאות ובשכ"ט עו"ד וריאלי בתוספת מע"מ כדין."

בסיום הדיון הסכים האב להעלות את תשלום המזונות בסך של 200 ש"ח עבור כל אחד משלושת ילדי הצדדים.

דיון והכרעה

דין הערעור להידחות. בית הדין האזורי מוסמך לדון במזונות הילדים, ואין להתערב בפסק הדין של בית הדין האזורי, בקביעת גובה מזונות הילדים וכפי שיתבאר. לבטח לאור הסכמת המשיב בפנינו להגדלת בסיס המזונות לסך של 1,000 ש"ח לכל ילד.

לבית הדין נתונה הסמכות לדון בגירושי הצדדים ובכרוך להם לאור הצהרת הצדדים כי נישאו כדמו"י, הדבר כבר הוכרע בהחלטה חלוטה של בית הדין הגדול מיום ח' באב תשפ"ד (12.08.24), בה נכתב:

> "הואיל והצדדים נשואים כדמו"י, בין אם הרישום סודר במשרד הפנים אם לאו, לביה"ד סמכות לדון בגירושין ובכרוך, משכך אין כל מקום לבקשה לעיכוב ביצוע."

סמכות לדון במזונות הילדים מכח הסכמה

בעניין מזונות הילדים, קנה בית הדין סמכות לדון מכח הסכמת הצדדים, בהתאם לאמור בסעיף 9 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953, בו נאמר:

"שיפוט על פי הסכמה

> בעניני המעמד האישי של יהודים כמפורט בסעיף 51 ל"דבר המלך במועצתו על ארץ-ישראל 1922-1947" ... יהא לבית דין רבני שיפוט לאחר שכל הצדדים הנוגעים בדבר הביעו הסכמתם לכך".

עניין מזונות הילדים כלול בעניין המעמד האישי כמפורט בדבר המלך במועצתו, ועל כן הסכמת הצדדים לדון בענייני מזונות הילדים בבית הדין מקנה לבית הדין את הסמכות לדון במזונות הילדים.

הסכמת הצדדים התגלתה בבית הדין האזורי בצורה ברורה ומפורשת. המשיב ביקש בכתב תביעת הגירושין שבית הדין יעסוק בעניין מזונות הילדים. המערערת בכתב ההגנה, שהגישה לבית הדין, ביקשה אף היא את פסיקת בית הדין במזונות הילדים. לא זו בלבד שהמערערת לא העלתה טענה נגד סמכות בית הדין בהזדמנות הראשונה שנקרתה בפניה, אלא שהיא ביקשה במפורש את פסיקת בית הדין בעניין מזונות הילדים. המערערת עתרה לפסיקת מזונות הילדים, פרטה את כל צרכי הילדים והכנסות הצדדים. להלן העתק כתב ההגנה של המערערת:

"**<u>דמי המזונות</u>**

> **25. מוכחש האמור בסע' 90-83 לכתב התביעה**, האישה עותרת לתשלום דמי מזונות הקטינים בהתאם לחלוקת זמני השהות בפועל, הכנסות הצדדים, רכושם ופוטנציאל ההשתכרות, **האישה עותרת לתשלום דמי המזונות לקטינים כדלקמן:**
>
> **<u>צורכי הקטינה [א'] (כבת 9 שנים):</u>**
>
> **להלן פירוט הוצאותיה וצרכיה של הקטינה בממוצע לחודש**
>
> א. כלכלה, מזון 1,000 ש"ח

ג.	ביגוד והנעלה ומוצרי היגיינה	400 ש"ח
ה.	נסיעות/הוצאות נסיעה	100 ש"ח
ו.	קופת חולים	100 ש"ח
ח.	מיסים עירוניים (חלק יחסי)	200 ש"ח
ט.	גז (חלק יחסי)	30 ש"ח
י.	חשמל (חלק יחסי)	200 ש"ח

סה"כ **2,030 ש"ח**

צורכי הקטין [ב'] (כבן 5.5 שנים לערך):

להלן פירוט הוצאותיו וצרכיוה של הקטין בממוצע לחודש

ב.	כלכלה, מזון	1,000 ש"ח
ד.	ביגוד והנעלה ומוצרי היגיינה	400 ש"ח
ז.	נסיעות/הוצאות נסיעה	100 ש"ח
ח.	קופת חולים	100 ש"ח
יא.	מיסים עירוניים (חלק יחסי)	200 ש"ח
יב.	גז (חלק יחסי)	30 ש"ח
יג.	חשמל (חלק יחסי)	200 ש"ח

סה"כ **2,030 ש"ח**

צורכי הקטינה [ג'] (כבת 3 שנים לערך):

להלן פירוט הוצאותיו וצרכיוה של הקטין בממוצע לחודש

ג.	כלכלה, מזון	1,000 ש"ח
ה.	ביגוד והנעלה ומוצרי היגיינה	400 ש"ח
ט.	נסיעות/הוצאות נסיעה	100 ש"ח
י.	קופת חולים	100 ש"ח
יד.	מיסים עירוניים (חלק יחסי)	200 ש"ח
טו.	גז (חלק יחסי)	30 ש"ח
טז.	חשמל (חלק יחסי)	200 ש"ח
ח.	פעוטון/דמי טיפול (חלק יחסי)	2,000 ש"ח

סה"כ **4,030 ש"ח**

הנתבע מתבקש אפוא, לשאת בתשלום מזונות הקטינים בסך של 8,090 ש"ח לחודש;

26. עוד ובנוסף יש להשית על האיש מחצית מעלות דמי שכירות חודשיים ו/או תשלום משכנתא כמדור רעיוני בשלב זה בשיעור של מחצית מסך של 6,000 ש"ח אשר ייצא מכיסה לאחר קביעת המשמורת כסעד זמני בשלב זה.

27. **עוד בנוסף לסכום המזונות והמדור המפורט לעיל, מתבקש בית הדין הנכבד לחייב את האיש לשאת במישרין בכל התשלומים והחיובים המפורטים להלן:**

א. מחצית הוצאות רפואיות חריגות, קרי, תשלום עבור טיפולים רפואיים ותרופות שאינם מכוסים ע"י הביטוח הרפואי לרבות כל הוצאה רפואית חריגה שתידרש עבור מי מהתובעים ובמיוחד: תרופות, טיפולי שיניים, משקפיים וטיפולים פסיכולוגיים וכן בעבור הביטוח המשלים בקופת החולים.

ב. מחצית הוצאות חינוך חריגות, לרבות שיעורים פרטיים, ואבחונים דידקטיים, בהתאם להמלצת המורה המטפל.

ג. מחצית הוצאות חינוך.

אשר על כל מתבקש בית הדין הנכבד לפסוק כדלהלן:

א. לשלם לידי האם עבור מזונות הקטינים סך של 8,090 ש"ח לחודש וזאת עד ל 1 לכל חודש מראש;

ב. לחייב את האיש לשאת בכל התשלומים והחיובים המפורטים בסעיפים לעיל;

ג. להצמיד את סכום המזונות ואת כל התשלומים והחיובים האחרים למדד המחירים לצרכן וכן להורות כי כל האמור בסעיפים דלעיל יחולו מיום הגשת התביעה;

ד. לחייב הנתבע בתשלום הפרשי הצמדה וריבית, בגין כל איחור בתשלום המזונות וכל התשלומים והחיובים האחרים המפורטים לעיל במועדים;

ה. להורות כי בנסיבות העניין, קצבת הביטוח הלאומי עבור הקטינים להשתלם ישירות לידי האישה, בנוסף לסכום המזונות שייקבע;

ו. ליתן כל צו שיידרש לשם הבטחת זכותם הבסיסית של האישה והקטינים למדור שקט ושלו."

עד כאן הציטוט מכתב ההגנה שהגישה המערערת לבית הדין האזורי. עיון בכתב ההגנה של המערערת מלמד שהמערערת הגישה, למעשה, לבית הדין האזורי תביעת מזונות ילדים, על כל רכיביה. קיימת הסכמה ברורה של המערערת לסמכות בית הדין, ולא רק בהסכמה מכללא אלא בהסכמה ברורה ומפורשת בכתב תביעת מזונות במסגרת כתב הגנה.

העלאת טענת חוסר סמכות כיום אינה יכולה להתקבל. הטענה באה בחוסר תום לב, ואין לנו אלא לחזור על הדברים הנוקבים שנאמרו בדיון על ידי נשיא בית הדין הגדול, כדלהלן:

> "הנשיא: האם יעלה על הדעת שמציגים את כל הטענות בפני בית הדין בלי טענה לחוסר סמכות, ומחכים לראות, אם ייפסק לטובתנו – מצוין, ואם לא - נעלה את טענת חוסר הסמכות? ! אני טוען שהטענה הזו היא חוסר תום לב לגבי בית הדין !"

לא יעלה על הדעת שהמערערת תנהל את ההליך בבית הדין האזורי ולא תעלה את טענת חוסר הסמכות, תמתין לסיום ההליך, ורק כאשר התוצאה אינה לשביעות רצונה תעלה את טענת חוסר הסמכות. הרי ברור שאם פסק הדין היה משביע את רצונה לא הייתה מעלה את טענת חוסר הסמכות. מדובר בחוסר תום לב הראוי לגינוי ואין לקבל את התנהלות המערערת. **צודקים כמובן.**

סמכות לדון במזונות הילדים מכח כריכה

המערערת העלתה טענה נוספת בעניין חוסר הסמכות לאור פסיקת הבג"ץ שהתקבלה לאחרונה, ממנה עולה שלא ניתן לכרוך את עניין מזונות הילדים לתביעת גירושין בבתי הדין.

כאמור, אין צורך להשיב על הטענה, היות וסמכות בית הדין בנידון דנן מבוססת על הסכמת הצדדים ולא רק מכח הכריכה לתביעת הגירושין.

אמנם יש להעיר שככל וסמכות בית הדין היתה נשענת אך ורק על סמך הכריכה, היה מקום להמתין עם מתן ההחלטה, ומוקדם עדיין לקבוע שהחלטת הבג"ץ מחייבת מתן החלטה מיידית לביטול סמכות בית הדין מלדון בעניין מזונות הילדים. **בהחלט ייתכן שההחלטה תשתנה. רוב הסיכויים שהחוק יעבור (אם הממשלה לא תיפול), אך עד אז האם החלטת בג"ץ לא מחייבת?** שכן הוגשה בקשה לדיון מורחב בבג"ץ, והחל הליך חקיקה לשינוי תוצאות פסיקת הבג"ץ. תיאור המצב המשפטי הקיים כיום הובא בצורה ממצה בהחלטת בית הדין האזורי בירושלים שניתנה ביום י"ט באדר תשפ"ה (19.03.25), בתיק מספר 1489455/4, בה נאמר:

> "**ביחס למזונות הילדים** - בדיון שהתקיים בפנינו ביום ב' אדר תשפ"ה (02.03.2025) טען ב"כ האב כי לנוכח פסק הדין שניתן לאחרונה בדעת רוב בבג"ץ 5988/21 פלוני נ' פלונית (19.02.2025) בית הדין אינו מוסמך לדון בתביעה למזונות ילדים כעניין הכרוך בתביעת גירושין על ידי האם, ועל כן יש למחוק את תביעת המזונות.
>
> על טענה זו השיב ב"כ האם, בטיעון בכתב שהגיש לנו, כי בענייננו דן ופסק בית הדין בשתי החלטות בעניין סמכות בית הדין לדון בתביעת מזונות הילדים כעניין כרוך בגירושין. על החלטות אלו לא הוגש ערעור והן חלוטות. ב"כ האם טוען כי אין לפסיקת בג"ץ הנ"ל תחולה רטרואקטיבית, ובוודאי אין לה תחולה על המקרה דנא.
>
> לאחר העיון מתברר כי נגד פסק הדין בבג"ץ 5988/21 פלוני הנ"ל הוגשה עתירה לדיון נוסף בתיק דנגץ 16302-03-25 בית הדין הרבני הגדול ואח' נ' פלוני ואחרים, והיא תלויה ועומדת. כמו כן הממשלה הניחה על שולחן הכנסת הצעת חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 6) (סמכות כריכת מזונות ילדים), התשפ"ה–2025. על פי הצעת החוק, יובהר במפורש בחוק כי הוראות התיקון לחוק יחולו גם על תביעה למזונות ילדים שנכרכה לתביעת גירושין, אשר הייתה תלויה ועומדת ביום תחילתו של התיקון לחוק.

לאור האמור, אנו דוחים בשלב זה את בקשת האב למחיקת התביעה למזונות הילדים. **באיזו זכות? כל עוד החוק לא השתנה, החלטת בג"ץ לא מחייבת?**

אין בהחלטה זו כדי להביע עמדה בעת הזאת בשאלת תחולת פסיקת בג"ץ 5988/21 על החלטות שלא נדונו באותו פסק דין, לרבות בשאלת הרטרואקטיביות של הפסיקה ובשאלות אחרות שהועלו בעתירה לדיון נוסף."

על כן אין להזדרז במתן החלטות בעניין חוסר סמכות בתי הדין מלדון בעניין מזונות הילדים ויש להמתין לתיקון המעוות כך שתוסדר סמכות בתי הדין לדון בעניין מזונות הילדים. **כלומר לעכב את ההורים מספר שבועות/חודשים עד שיעבור החוק? למישהו זה נשמע הגיוני?** בית הדין מנצל הזדמנות זו לקריאה לבחינה מחודשת של הסוגיה בבג"ץ בהרכב מורחב. כמו כן בית הדין פונה בקריאה נרגשת לכל המחוקקים בעם להשלים במהרה את הליך החקיקה הנדרש להסדרת סמכות בתי הדין לדון בעניין מזונות הילדים בכריכה לתביעות גירושין וכנוהל הקיים מקדמא דנא. יובהר כי ענין מזונות הילדים כרוך בעצם טבעו בעניין הגירושין, סוגיית מזונות הילדים הינה אחת הסוגיות העיקריות המעכבות את הליך הגירושין. סמכות בתי הדין נחוצה על מנת ליעל את סיום סכסוכי גירושין בצורה מהירה ובכך למנוע עגינות.

כאמור, בנידון דנן סמכות בית הדין מבוררת לא רק מכח הכריכה אלא מכח הסכמת הצדדים, ועל כן נדחית טענת המערערת על חוסר סמכות.

בעקבות פסק דין זה הוציא הרב דוד יוסף לדיינים את האיגרת המצורפת:

מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

דוד יוסף
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית הדין הרבני הגדול

David Yosef
he Rishon Lezion Chief Rabbi of Israel
resident of the Great Rabbinical Court

בס״ד, ט׳ ניסן. תשפ״ה

לכבוד
דייני ישראל היקרים, די בכל אתר ואתר
שלום רב לאוהבי תורתך

פונה אני בזאת לכל דייני ישראל בבקשה שלא ימהרו במתן החלטות המבטלות את סמכות בתי הדין לדון בענין מזונות הילדים, בכריכה לתביעות גירושין.

אנו נמצאים במאבק משפטי וחקיקתי להכרה בסמכות בתי הדין לדון במזונות הילדים ויש להמתין ולראות מה ילד יום. ה׳ ישמע תפילתנו להרמת קרן התורה ובעזרת ה׳ ובישועתו תוסדר בקרוב סמכות בתי הדין לדון בענין מזונות הילדים.

לאגרת מצורף פסק דין של בית הדין הגדול מיום כ״ג באדר תשפ״ה (23/3/25) בו נאמר:

״סמכות לדון במזונות הילדים מכח כריכה:

המערערת העלתה טענה נוספת בעניין חוסר הסמכות לאור פסיקת הבג״ץ שהתקבלה לאחרונה ממנה עולה שלא ניתן לכרוך את עניין מזונות הילדים לתביעת גירושין בבתי הדין.

... מוקדם עדיין לקבוע שהחלטת הבג״ץ מחייבת מתן החלטה מיידית לביטול סמכות בית הדין מלדון בעניין מזונות הילדים. שכן הוגשה בקשה לדיון מורחב בבג״ץ והחל הליך חקיקה לשינוי תוצאות פסיקת הבג״ץ... אין להזדרז במתן החלטות בעניין חוסר סמכות בתי הדין מלדון בעניין מזונות הילדים ויש להמתין לתיקון המעוות כך שתוסדר סמכות בתי הדין לדון בעניין מזונות הילדים. בית הדין מנצל הזדמנות זו לקריאה לבחינה מחודשת של הסוגיה בבג״ץ בהרכב מורחב. כמו כן בית הדין פונה בקריאה נרגשת לכל המחוקקים בעם להשלים במהרה את הליך החקיקה הנדרש להסדרת סמכות בתי הדין לדון בעניין מזונות הילדים בכריכה לתביעות גירושין וכנוהל הקיים מקדמא דנא. יובהר כי ענין מזונות הילדים כרוך בעצם טבעו בעניין הגירושין, סוגיית מזונות הילדים הינה אחת הסוגיות העיקריות המעכבות את הליך הגירושין. סמכות בתי הדין נחוצה על מנת ליעל את סיום סכסוכי גירושין בצורה מהירה ובכך למנוע עגינות...

לאור האמור מחליט בית הדין:

... בעניין כריכת מזונות ילדים לתביעת גירושין, אין למהר בקביעת חוסר סמכות בטרם התבאר המצב המשפטי הסופי ומצב החקיקה בנידון.״

אשר על כן קריאתי בזאת לכל דייני ישראל לנהוג בדרך האמורה ולא למהר ולהחליט על ביטול הסמכות.

כמו כן מכאן באה הקריאה -קריאת קודש- לכל נציגי הציבור, להתחזק בהשלמת החקיקה המסדירה את סמכות בתי הדין לדון במזונות הילדים.

״ואשיבה שפטיך כבראשנה, ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה״

דוד יוסף
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית הדין הרבני הגדול

בית הרבנות הראשית, רחוב אהליאב 5, ירושלים, ת.ד. 36016, מיקוד 9446778, טל׳: 02-5313190, פקס: 02-5371305
e Chief Rabbinate House, 5 Aholiav St., Jerusalem 9446778, Israel, P.O.B. 36016, Tel: 02-5313190, Fax: 02-5371305
Email: rabbis@rab.gov.il :דוא״ל

מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

הערעור על גובה המזונות

ביחס לערעור על גובה המזונות, יבחן בית הדין האם קמה עילה להתערבות ערכאת הערעור, בהתאם לאמור בתקנה קלה לתקנות הדיון, בה נקבעו העילות לערעור, כדלהלן:

"אין ערעור אלא על יסוד הנימוקים דלהלן:

א. טעות בהלכה.

ב. טעות הנראית לעין בשיקול-הדעת או בקביעת העובדות.

ג. פגם בניהול הדיון באופן המשפיע על תוצאות הדיון."

בהתאם לסדר המובא בתקנות הדיון, יבחן בית הדין את הערעור, כדלהלן:

טעות בהלכה

יובהר כי לא נמצאה בפסק הדין טעות בהלכה. פסק הדין נותן מענה לחיוב ההלכתי של אב כלפי ילדיו. בפסק הדין נשוא הערעור נפסק חיוב האב-המשיב, עבור מזונות כל אחד מילדיו בסך של 800 ש"ח לחודש, כאשר מתקיימים הסדרי שהות כמעט שוויוניים. נמצא שצרכי הילדים הוערכו לסך של כ-1,600 ש"ח לחודש עבור כל ילד, היות והילדים שוהים אצל האב כמעט מחצית מהזמן. בנוסף נפסק חיוב בסך של 2,300 ש"ח לחודש עבור מדור הילדים, החל ממכירת הדירה והוטל על האב לשאת בעלות מחצית הוצאות החינוך ומחצית הוצאות בריאות חריגות.

בדיון בפנינו הסכים המשיב להעלות את חיוב המזונות לסך של 1,000 ש"ח לחודש. נמצא שצרכי הילדים מוערכים על סך של 2,000 ש"ח לחודש עבור כל ילד. **אנחנו רואים שגם ברבני הגדול מקבל את מה שהיה תמיד ברבני, (וגם במשפחה כמובן) - שיש להתחשב בהוצאות שהאב מוציא אצלו באופן ישיר על הילדים.** ניתן לקבוע שבנסיבות אלה המשיב מקיים את חובתו ההלכתית לזון את ילדיו ולא נמצאה טעות בהלכה.

בתיק 1140557/4 מיום 08.11.2018 מסבירים כבוד הדיינים הרב אליהו אריאל אדרי – אב"ד, הרב אבידן משה שפנייר והרב אברהם צבי גאופטמן, מבית הדין הרבני באר שבע **שהדין הדתי קובע, ותמיד קבע, שיש להתחשב בהוצאות של האב כשהילדים שוהים עמו, ללא קשר לגיל הילד!**

לפי דין תורה אין כל ספק שהאב מחויב להעביר לידי האם את סכום צרכי הילדים בתקופה שהם אצלה בלבד, ולא ניתן להבין מאין "צפה" פרשנות זו, וכיצד עלה על הדעת שיש במקורותינו הקדומים מקור ולפיו כאשר המשמורת משותפת ישלם האב מזונות לאם עבור חודש שלם, ובנוסף יישא בהוצאות הילדים במחצית הזמן בה הם שוהים אצלו.

אין ספק שלפי דין תורה חיוב המזונות יצטרך להביא בחשבון את משך הזמן בו הילדים שוהים אצל האב, ולקזזו מהסכום העובר לידי האם.

טעות בשיקול הדעת ובעובדות

לא נמצאה טעות בשיקול הדעת של בית הדין האזורי. בית הדין שקל את המצב בצורה נאותה, והתאים את חיוב המזונות ליכולת האב ולצרכי הילדים בצורה סבירה.

אף לא נמצאה טעות בקביעת העובדות. אכן מתקיימים הסדרי שהות כמעט שוויוניים. עיון בתיק בית הדין האזורי מעלה כי בית הדין שב ובחן את קיום הסדרי השהות, וביום א׳ בתמוז תשפ״ד (07.07.24), ניתנה החלטה בנידון בחינת הסדרי השהות ובה נכתב:

> ״בית הדין התרשם שהסדרי השהות שנקבעו בהסכמת הצדדים מתקיימים מתוך הסכמה.
>
> לאור האמור לא מוצא בית הדין שיש צורך בעת הזו לתסקיר רווחה.״

הרי שהבסיס העובדתי לקיום הסדרי שהות כמעט שוויוניים נבדק והוכח כנכון.

בעניין חיוב המדור, בית הדין האזורי הסתמך על חוזה שכירות של דירה הנמצאת בקרבת מקום מגורי הילדים ואין פסול בדבר.

פגם בניהול ההליך

ביחס לטענות על פגמים בניהול ההליך. יובהר כי בתיק בית הדין האזורי נמצאים המסמכים הנחוצים למתן החלטה בעניין המזונות, בית הדין האזורי קיים דיון בו נשמעו טענות הצדדים ולא נטען בדיון שיש צורך בהבאת הוכחות או ראיות נוספות. בית הדין לא מצא פגמים בניהול ההליך שהשפיעו על תוצאות ההליך.

בנסיבות אלה יש לדחות את הערעור על כל חלקיו.

הוצאות משפט

מעיקר הדין היה מקום לחייב את המערערת בהוצאות המשיב, אולם לאור טענת המערערת על מצוקתה הכלכלית ולאור העובדה שהמערערת זקוקה לכספים עבור מזונות ילדיה, מחליט בית הדין, לפנים משורת הדין, שלא לחייב את המערערת בהוצאות.

הכרעה

לאור האמור מחליט בית הדין:

א. הערעור על כל חלקיו נדחה.

ב. בית הדין מאשר בתוקף פסק דין את הסכמת המשיב להגדיל את חיוב המזונות לכל ילד בעוד 200 ש״ח לחודש. על כן חיוב מזונות המשיב יעמוד על סך של 1,000 ש״ח לחודש עבור כל ילד, זאת במקום סך של 800 ש״ח לחודש לכל ילד האמור בפסק הדין של בית הדין האזורי. זאת בנוסף לשאר חיובים האמורים בפסק הדין נשוא הערעור. **האב ישלם 5,300=3,000+2,300 מזונות לחודש.**

ג. לבית הדין נתונה סמכות לדון במזונות הילדים מכוח הסכמת הצדדים.

ד. לבית הדין הסמכות לדון בגירושי הצדדים ובנכרך להם.

ה. בעניין כריכת מזונות ילדים לתביעת גירושין, אין למהר בקביעת חוסר סמכות בטרם התבאר המצב המשפטי הסופי ומצב החקיקה בנידון.

ו. לפנים משורת הדין, אין פסיקת הוצאות.

ז. המזכירות תשיב למערערת את דמי הפקדון.

ח. ניתן לפרסם את פסק הדין לאחר השמטת שמות בעלי הדין.

ניתן ביום כ"ג אדר התשפ"ה (23/03/2025).

הרב דוד יוסף – נשיא **הרב מימון נהרי** **הרב מאיר פרימן**

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה